

Дата: 03.10.2023р.

Урок: Музичне мистецтво

Клас: 7-А

Тема. Аранжування народної музики.

Мета:

- Ознайомити з поняттям «аранжування традиційної інструментальної народної музики» та з особливостями цього виду аранжування, розглянути приклади аранжування народних танців у творчості композитора-класика, ознайомити з творчістю композитора А.Дворжака на прикладі його творів.
- Розвивати вміння учнів уважно слухати інструментальну музику та її аранжування та надавати характеристику музичним образам, порівнювати і співставляти твори-оригінали народної музики та їхні аранжування, розвивати вміння виконувати пісні під фонограму.
- Виховувати ціннісне ставлення до музичного мистецтва, інтерес до творів композиторів-класиків, повагу та інтерес до творчості.

Хід уроку

1. Організаційний момент.

Музичне вітання.

2. Актуалізація опорних знань.

- Що таке аранжування академічної музики?
- У чому особливість аранжування академічної музики?
- Що таке оркестрування?
- Охарактеризуйте оркестрування В.А.Моцарта.
- Розкажіть про свої враження від сучасного аранжування академічної музики Поля Моріа

3. Мотивація навчальної діяльності. Повідомлення теми уроку.

Сьогодні ми з вами поринемо у світ аранжування народної музики та порівняємо традиційну народну музику зі зразками симфонічного аранжування.

4. Вивчення нового матеріалу.

Часто популярна народна пісня або мелодія народного танцю отримують нове звучання у творах композиторів: операх, симфоніях, сюїтах, концертах. Чим відрізняється аранжування народної музики від аранжування академічної музики?

Спробуйте це дослідити. Завдяки варіюванню, інструментуванню та стилізації народна музика може змінити своє звучання. Аранжувальник по-

своєму трактує гармонію, ритм, динаміку, складає композицію на основі одного чи декількох народних творів.

Народні пісні й танці зберігають національний колорит, якщо виконуються оркестром чи ансамблем народних інструментів, але звучать по-новому у виконанні симфонічного оркестру.

Спробуйте порівняти оригінальну народну мелодію пісні-танцю зі звучанням композиції в аранжуванні А.Дворжака.

Музичне сприймання.

- ❖ Українська народна пісня-танець шумка у виконанні капели бандуристів <https://youtu.be/RzqBMXjhNSA> .
- ❖ А.Дворжак «Слов'янські танці» № 2 («Українська думка») у виконанні симфонічного оркестру <https://youtu.be/rEmnDt2mYMg>

Аналіз музичних творів:

Розкажіть про своє враження від прослуханої музики.

Який народний танець ви уявили, слухаючи мелодію шумки?

Які засоби музичної виразності допомогли композитору передати національний колорит танцю?

Охарактеризуйте музичні образи авторської композиції.

Музичний словничок

Шумка – українська народна пісня-танець, подібна до коломийки, зі жвавим темпом.

Аранжування народної музики – це обробка творів народної музики (пісень, танців тощо) шляхом зміни деяких засобів виразності та додавання нових фрагментів музичного твору.

Знайомство з творчістю композитора А.Дворжака

Антонін Леопольд Дворжак – відомий чеський композитор і диригент епохи романтизму. Твори А.Дворжака характеризуються мелодійністю, багатством, розмаїтістю ритму й гармонії, барвистістю інструментування та стрункістю форми.

Збірка «Слов'янські танці», що складалась із 16 п'єс А.Дворжака, була видана у двох циклах 1878 і 1886 роках й одразу набула великої популярності.

Перший цикл складався із чеських народних танців, окрім №2 – «Української думки». До другого циклу входили переважно танці інших народів.

«Слов'янські танці» вирізняються динамічністю розвитку, широтою симфонічного дихання, головне в них – поетичне втілення танцювальних образів, у яких зображено життя, побут і характер народу.

Робота з ілюстраціями.

Уважно розгляньте ілюстрації із зображенням різних народних танців. Спробуйте визначити, на якій із них зображено танець шумка.

Виконання творчого завдання

Перегляньте уривок фільму «Сорочинський ярмарок» (режисер – М.Екк), в якому звучить гопак із однойменної опери. Порівняйте звучання композиції з відомими вам народними танцями.

<https://youtu.be/cqg8wZ6RdxA>, <https://youtu.be/qrmRPqaBsaE>

Розповідь про Сорочинський ярмарок та однойменну оперу.

Національний Сорочинський ярмарок – один із найвідоміших ярмарків України, що відбувається в селі Великі Сорочинці Миргородського району на Полтавщині. Ще з 1966 року, час відродження українських ярмарків, у Сорочинці з'їжджалося багато представників різних організацій і підприємств не лише з Полтавщини, але й із багатьох інших областей

України та з-за кордону. Їх не зупиняло навіть те, що ярмарковий майдан був звичайним полем, без будь-яких умов для учасників і гостей.

Символ ярмарку є стилізоване зображення млина з літерами «С» та «Я» у центрі. На Сорочинському ярмарку не тільки продають різноманітні товари, але й представляють свою творчість художні колективи України.

Робота з ілюстраціями Сорочинського ярмарку.

Прикладом аранжування українського народного танцю гопак є епізод з лірико-комедійної опери «Сорочинський ярмарок».

Фізкультхвилинка «Радісна хвилинка з музикою»

<https://youtu.be/zK7waqJYnRY>

ВОКАЛЬНО-ХОРОВА РОБОТА.

Поспівка. Вправи для розвитку музичного слуху та голосу

<https://youtu.be/MksnqLiqAPc>

Розучування пісні «Україна» (сл.. і муз. Т.Петриненка)

<https://youtu.be/Yv9W-IM83bY>

Знайомство з піснею – змістом та характером музики.

Розучування першого куплету пісні та мелодії по фразях.

Виконання пісні а капела та під супровід музики.

Знайомство з творчістю композитора Т.Петриненка

Тарас Петриненко – український співак, композитор і поет. Автор пісні «Україна», що перетворилася на своєрідний неофіційний гімн нашої країни.

До найвідоміших його пісень належать «Пісня про пісню», «Господи, помилуй нас», «Любов моя», «Новий рік» .

5. Закріплення вивченого матеріалу.

- Дайте визначення поняттю «аранжування народної музики».
- Аранжування яких народних танців ми слухали на уроці?
- Назвіть їхніх авторів. Охарактеризуйте засоби виразності цих творів.
- Назвіть спільні та відмінні риси народних танців та композиторських аранжувань цих мелодій.
- Що вам відомо про творчість А.Дворжака?
- Розкажіть про свої враження від уроку.

6. Домашнє завдання.

ДОДАЙ ЗОБРАЖЕННЯ МАЛЬОВНИЧОЇ УКРАЇНИ АБО СТВОРИ КОЛАЖ. ОБОВ'ЯЗКОВО ПІДПИШИ СВОЮ РОБОТУ(прізвище, ім'я та клас)
Надішли свою роботу на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com .

Музичне прощання.